

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

Cap. I. De substantia Angelorum secundum se.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

LIBER III.
DE ANGELIS.

CAPUT I.

De substantia Angelorum secundum se.

RESOLUTIO I. *Certum est ex fide Angelos existere.* Id enim manifestum est ex sacra Scriptura quæ Genes. 16. & 59. itemque Luca 1. & Actuum 12. aliisque non paucis locis utriusque testamenti Angelorum meminit, & de iis agit tanquam de substantiis quibusdam intellectû præditis, ipsoque homine nobilioribus. Quamquam nomen, Angelus, ex propria vi talem naturam non significet, sed sit nomen officii, nuncium significans.

Verum quod existant Angeli, ratione naturali evidenter probari non posse videtur, hoc enim nec ostendi potest à priori, per eorum existentiam, cum non sit de essentia Angeli ut existat: nec à posteriori per effectus, cum motus cœlorum, operationes extraordinariæ energumênorûm, alique effectus, ex quibus Angelorum existentia colligi solet, in Deum, vel in animas separatas, aliasve causas facillè reduci possint.

Ubi observandum occurrit, in Conc. Lateran. relato in cap. firmiter; de summa Trinitate, statutum esse, Deum ab initio temporis, simul utramque de nihilo condidisse creaturam, spiritualem, & corporalem, Angelicam videlicet & mundanam. *Dubium est autem, an propter hæc verba certum sit ex fide, Angelos non esse productos ante mundum corporeum, qua in re tria dicenda videntur.* 1. Ex iis quidem ut de fide certum colligi, Angelos de facto non esse creatos

creatos ab aeterno, sed in tempore. 2. Non propterea videri esse ex fide certum, Angelos tanta simultate productos esse cum rebus corporeis, ut ne per brevissimum quidem tempus ante illas extiterint; quia parum pro nihilo reputatur, & ea commode dici possunt simul creata, saltem simultate morali, quorum unum paulò ante aliud productum est. 3. Non tamen sine aliqua temeritate affirmari posse, Angelos esse creatos ante mundum corporeum, quia ex communi Theologorum sententia particula, simul, in dicto Conc. de simultate physica temporis intelligi debet.

RESOLUTIO II. *Angeli sunt spirituales, seu incorporei.* [HOC dupliciter potest intelligi. 1. Ut Angeli non sint creatura omnino corporea, sed saltem aliquid spirituale essentialiter adjunctum habeant. 2. Ut totaliter sint incorporei; neque intrinsecè consistant ex parte aliqua corporea; & quoad utrumque certa est resolutio. Nam in primis quòd Angeli non sint res omnino corporeæ, efficaciter deducitur ex duobus principiis communiter receptis, quorum alterum est, Angelos quoad conditionem naturæ esse perfectiores homine, ut sufficienter probatur ex illo *Psalmi 8.* Minuisti eum, id est, hominem, paulò minus ab Angelis; Alterum est, hominem non esse rem planè corpoream, sed constare anima incorporea, & spiritali.

Deinde quòd Angeli sint omnino incorporei & spirituales probatur, tum ex Script. quæ *Hebraeor. 1.* *Matth. 8.* aliisque locis Angelos sive bonos, sive malos vocat spiritus; tum quia in Concilio Lateran. relato in *cap. firmiter*, de summa Trinit. statuitur, Deum utramque de nihilo condidisse creaturam, spiritua-lem, & corporalem, Angelicam videlicet & munda-
nam, ac deinde humanam quasi communem, ex spi-ritu & corpore constantem; tum denique, quia An-
geli boni cœlos penetrant ut ad nos descendant, quod non posset fieri sine miraculo, si essent corpo-
rei;

rei: daemones etiam ex inferno ad nos remeant, & per consequens terram penetrant, ingrediuntur cubiculum, undique occlusum, simulque quamplurimi ejusdem hominis corpus invadunt, ut patet ex illo daemoniaco qui *Luce 8.* ab integra daemonum legione, id est ad 6666. daemonibus possidebatur.

Nota 1. Patres qui dixerunt Angelos esse corporeos, minus probabiliter de Angelis sensisse, non tamen errasse contra fidem, cum eorum temporibus controversia de qua agimus, esset satis ambigua, nondumque ab Ecclesia sit definita, ut authores communiter censent: merito tamen temeritatis arguuntur ii, qui post Concil. Lateran. citatum, scripserunt Angelos esse corporeos.

Nota 2. in 7. Synodo approbatam esse sententiam Episcopi Thessal. quatenus dicebat, Angelos posse depingi, agebatur enim de adoratione imaginum, non quoad rationem quam attulit, quia tenui corpore sunt praediti.

RESOLUTIO III. *Angeli non sunt compositi ex materia & forma.*] PROBATUR, quia si Angeli componuntur ex materia, vel ea est corporea, vel incorporea. Neutrum dici potest, non primum, quia sic Angeli essent corporei, contra praedicta: non secundum, tum quia Angelus est essentialiter perfectior, adeoque simplicior anima rationali, haec autem est forma simplex, nec constat intrinsecè materia spiritali, sed tota est forma seu actus corporis; tum quia materia illa esset superflua, cum Angelus sine illa suas omnes operationes, nempe intellectionem, volitionem, & motum localem exercere possit, ut constat ex anima separata, quae ea omnia praestat sine materia.

Nota ibi esse materiam, ubi est transmutatio substantialis, & non ubi est tantum accidentalis, qualis reperitur in Angelis; ut cum ab una intellectione, aut volitione transeunt ad aliam, vel ab uno loco in alium.

Hinc

Hinc autem collige in Angelo non esse compositionem ex partibus extensivis, talis enim compositio non competit nisi rebus quantis, & corporeis; Angelus tamen habet quandam extensionem virtua-lem respectu loci quem occupat, cum sit totus in toto, & totus in qualibet illius parte; similiter etsi non sit in Angelo formalis compositio ex partibus intensivis, qualis reperitur in albedine, frigore, aliisque qualitatibus quæ possunt in eodem subjecto augeri, vel minui, est tamen in illo quædam intensio virtualis, quatenus unius Angeli perfectio tanta esse potest, ut multis æquivalet, easque virtualiter continet.

Ubi nota Angelos, etsi non sint compositi ex materia & forma, tamen habere alias quasdam compositiones, constant enim ex essentia & existentia; ex natura singulari, & supposito; ex natura specifica, & differentia individuali; ex genere, & differentia; ex subjecto, & accidente, quæ omnia dicunt compositionem aliquam, vel realem, vel rationis; realem, quando inter extrema est distinctio realis; rationis, quando extrema non nisi ratione distinguuntur. An autem extrema ipsa distinguantur realiter, vel tantum ratione, ex Philosophia repetendum est.

RESOLUTIO IV. *Angeli ab intrinseco, & ex natura sua sunt incorruptibiles.*] PROBATUR, nam illud dicitur incorruptibile ex natura sua, quod neque ab agente creato, neque à Deo ex lege ordinaria corrumpi, seu destrui potest. Angeli sunt tales, ergo, &c. Minor ostenditur. Nam, in primis cum Angeli non constent ex materia & forma, sed sint substantiæ simplices physicè, ut ostensum est, perspicuum est eos non posse corrumpi ab ullo agente, si corruptio propriè & strictè sumatur, pro destructione qua forma substantialis rei deperditur, manente materia illius, ut contingit, verbi causa, in corruptione ligni quod in ignem convertitur.

Rursus, si corruptio accipiatur latè, & minus propriè

propriè

proprie pro tali rei desitione, quæ annihilatio vocatur, sic etiam certum est Angelos non posse corrumpi ab ullo agente creato ; eò quòd non pendent in fieri & conservari ab ejusmodi agentibus, neque ab iis aliquid accipere possunt, quod repugnet eorum existentia ; & quo posito teneatur Deus consentaneè ad naturas rerum, subtrahere influxum quo illas conservat: unde etiam sequitur, Angelos esse natura sua incorruptibiles, respectu potentia ordinaria Dei, quia Deus ex tali potentia nihil destruit, denegando ei suum influxum conservativum, nisi ad exigentiam alicujus agentis contrarii, quod illius destructionem postulet. Quare sicut cœli dicuntur naturâ suâ incorruptibiles, eò quòd cum careant contrario, cujus vi dissolvantur, postulant à Deo perpetuò conservari; ita Angeli, &c.

Confirmatur. Nam ex Concilio Lateranensi *sess. 8.* anima rationalis natura sua est immortalis, ergo idem dicendum de Angelis, cum sint substantia non minus spirituales, & simplices quàm anima. *Nec refert* quòd in 6. Synodo *act. 11.* dicitur Angelos, & animam rationalem Dei gratia habere immortalitè, ibi enim per Dei gratiam nihil aliud intelligitur, quàm liber concursus Dei, qui animas & Angelos conservat, ut possit absolutè si velit eos in nihilum redigere. Hoc tamen non impedit quo minus ejusmodi conservatio sit naturis rerum consentanea, quod satis est ut Angeli, & animæ rationales dicantur natura sua immortales, & incorruptibiles in ordine ad potentiam Dei ordinariam.

RESOLUTIO V. *Possunt dari plures Angeli & diversa, & ejusdem speciei.* PRIMUM patet, quia nihil denegandum est potentia Dei, nisi quod manifestam involvit repugnantiam, at non repugnat Angelos multiplicari quoad speciem, cum nulla ratio sit cur substantia spiritualis ex se non possit esse genus contrahibile per varias species, aut cur cum Angelica natura finita sit, non possint dari plures Angelorum

eorum species, quæ gradum genericum substantiæ spiritualis inæqualiter participant,

Secundum eodem modo ostenditur, quia sicut non matugnat quod unus Angelus habeat convenientiam genericam cum alio Angelo, & differentiam specificam ab illo; ita nihil obstat quin habeat convenientiam specificam cum alio Angelo, & differentiam numericam ab illo: si quidem natura Angeli etsi realiter simplex, propter varias rationes objectivas sufficiens præbet fundamentum intellectui, ut iudicet eam convenire specie cum aliquo, & ab illo distinguere numero,

Nota 1. Non opus esse ut quæcunque numero distinguuntur content materia, ut manifestè patet exemplo animarum rationalium, quæ etsi sint immateriales, solo numero differunt. Neque dicas animam rationalem dicere essentialiter ordinem ad materiam, hoc enim non sufficit ut animæ numero multiplicentur, per ordinem ad materiam; cum singulæ sint indifferentes ad hanc, vel illam numero materiam.

Nota 2. Aliud esse distinctionem formarum, aliud distinctionem formalem, ad illam enim sufficit quod duæ formæ distinguantur realiter quoad entitatem, ad istam verò requiritur ut inter formas sit distinctio essentialis. Hinc inter duas animas rationales est distinctio formarum, non formalis, vel essentialis; ita ergo possunt creari duo Angeli, qui etsi realiter per se quoad suas entitates distinguantur, non tamen formaliter, seu essentialiter.

RESOLUTIO VI. *De facto dantur plures Angeli distincti specie, & plures distincti solo numero.* PRIOR PARS PROBATUR, tum quia ordo & pulchritudo universi talem varietatē postulare videtur, ut liquet ex gradibus rerum inferioribus tum quia cum fides doceat inter Angelos varias esse hierarchias, & ordines adeoque magnam dignitatis diversitatem, hinc valde probabiliter colligitur essentialis, & specifica diver-

diversitas inter illos. Præsertim cum ex communi Theologorum sententia; gratuita sint Angelis collata; juxta proportionem donorum naturalium.

Posterior pars ostenditur ex jam dictis, quia ad perfectionem universi spectare videtur, non modo sufficiens distinctarum specierum multiplicatio, sed etiam nonnulla singularum specierum dilatatio, per multiplicationem individuorum: & quia alias cum innumeri Angeli defecerint, eorum ordines valde imperfecti remansissent, utpotè tot speciebus destituti, quot Angeli ceciderunt.

Ubi nota Angelorum numerum esse maximum, quamvis incertum, ut patet ex verbis illis Danielis 7. Millia millium assistebāt ei. Quare autem Deus tantam Angelorum multitudinem creare voluerit S. Thomas probat q. 50. art. 3. quia cum Deus in creatione rerum perfectionem universi intenderet, quod aliqua sunt perfectiora eo in majori excessu produci debuerant, vel secundum magnitudinem ut cœli, vel secundum multitudinem; ut substantiæ spirituales. Adde quod sicut terreni reges, quo sunt potentiores & diriores, eò majori servorum, & militum caterva stipati incedunt; Ita cum Deus sit Rex regum, & Dominus dominantium, cujus potestas est infinita, & immensâ majestas, congruum fuit ut innumeram Angelorum multitudinem crearet, qui ipsi assisterent, ejusque jussa capefferent.

CAPUT II.

De substantia Angelorum, in ordine ad corporalia.

RESOLUTIO I. *Angeli non habent corpora sibi naturaliter unita, interdum tamen assumunt corpora.* PRIOR PARS PROBATUR, quia Angeli sunt substantiæ perfectæ. *Posterior ostenditur ex Scriptura quæ Genes. 8. & 19. &c. introducit Angelos ita apparentes hominibus, ut ab iis viderentur, audirentur, & tangerentur: hæc autem omnia saltem conjunctim spectata, planè indicant, non fuisse visionem*